

^{177/73}. I Overensstemmelse med en Indstilling fra Legatubvalget vedtog man at tilbele Jomfruerne Marie Høegh og J. A. Christine Heldt hver en Understøttelsesportion paa 44 Rbd. aarlig af Jomfru Sofie Kings Legat.

Medet den 21de August.

^{129/72} og ^{179/73}. Der meddeltes en Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet til Stiftamtet af 12te August, hvorefter den af Byraadet under 6te Marts 1873 udstedte Obligation for Brandfondens Midler, 1,490 Rbd. 87 $\frac{1}{2}$, maa udgaa af Byens Gjældsforpligtelser fra 1ste Januar 1874.

^{255/72} og ^{181/73}. Fra Amtet var modtaget en Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 2den August, saalydende:

„I Anledning af Hr. Amtmandens Forespørgsel i behagelig Skrivelse af 11te f. M. skulde man ved højsølgende Vilags Tilbagefønbelse herved meddele, at man med Dem er enig i, at der paa den Fortegnelse, der i Henhold til Lov af 21de Juni 1867 § 6 affattes over de egentlige Biveje i en Kjøbstad, ifkun vil være at optage saadanne ikke private Veje, der forefindes paa de til Kjøbstaden hørende Kjøbstadjorder, men at der derimod ikke paa Fortegnelsen vil kunne opføres de ikke private Veje, der forefindes paa den egentlige Kjøbstadgrund, saaledes som Grænserne for denne ere fastsatte paa det Tidspunkt, da Fortegnelsen affattes.“

Byraadet vedtog at anmode Vejvalget om at foranledige Fortegnelsen berigtiget i Henhold til Ministeriets Skrivelse. (Se Mødet den 4de September.)

^{182/73}. Fra Stiftamtet var modtaget en Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 5te August, saalydende:

„Ved Forordningen af 18de Oktober 1811 er der, forsaavidt de i privat Eje overgaaede Kjøbstadjorder afhændes, lagt en Kjøbstadkommunen tilfaldende Afgift paa disse Jorder. Forordningen skjelner i saa Henseende mellem de af Kjøbstadens Jorder, som ere udfstiftede til Grundene eller Byggepladserne (Forordningens §§ 1—6), og de af Kjøbstadens Jorder, som ikke ere udfstiftede til Grundene, men derimod overdragne en eller anden

Indvaaner med den Forpligtelse, at de ej kunne afhændes til Andre end Byens Borgere eller Indvaanere. (Forordningens § 7 jfr. § 8.)

1. Hvad de førstnævnte Jorder angaar, bestemmer Forordningen, at den første Kjøber af saadan Jord, der sælges adskilt fra den Grund, hvortil den var udfikket eller henlagt, skal til Kjøbstadens Kæmnerkasse, af hver Lønbe Land geometrisk Maal erlægge en aarlig Afgift af 2 Skjæpper Byg, at betale i Penge efter hvert Mars Kapitelstart. Ved hver Forandring af Ejer forhøjes denne aarlige Afgift med 2 Skjæpper Byg, indtil den har naaet en Lønbe Byg pr. Lønbe Land.

Ligeledes erlægges ved hver Forandring af Ejer en Rekognition af 1 Rd. pr. Lønbe Land til Byens Kæmnerkasse. Bemeldte Afgift og Rekognition blive ifølge Forordningens Bestemmelser at svare uden Hensyn til, om Afhændelsen sker til udenbys eller til indenbys Mand, jfr. Kancelliskrivelse af 14de Maj 1822.

2. Hvad de sidstnævnte Jorder angaar, bliver, naar disse afhændes, paa samme Maade at erlægge aarlig Afgift og ved Forandring af Ejer Rekognition, dog saaledes, at Afgiften og Rekognitionen dels kun bliver at svare med det Halve af foransførte Beløb, dels kun indtræder, naar Afhændelsen sker til udenbys Mand.

Ligesom disse Jorder saaledes frit kunne afhændes til indenbys Mand (jfr. Kancelliskrivelser af 30te December 1817 og 14de Maj 1822), saaledes bortfalder ifølge Kancelli-Plakat af 15de Juli 1831 Afgiften ogsaa, naar Jorder af den heromhandlede Slags, skjønt folgte til udenbys Mand, dog drives af indenbys Mand, saaledes at Avlen indhøstes til Kjøbstaden.

De saaledes givne Forstrifter ere dog aldrig af Administrationen blevene ansete for ubetinget bindende, og de paa-gjældende Forhold ere derfor ofte ved Udfikningen af de enkelte Kjøbstæders Jorder efter Forslag af de kommunale Myndigheder blevene ordnede paa afvigende Maade.

Det kan nu vel erkjendes, at de Baand, som ved Forstrifterne i Forordningen af 18de Oktober 1811 eller de i mange Kjøbstæder ved Jordernes Udfikning trufne særlige Bestemmelser ere lagte paa den frie Omsætning af Kjøbstadjorderne,

kunne være til Ginder for den hensigtsmæssigste og mest frugtbringende Benyttelse af dem, og at en Revision af de gjældende Bestemmelser kan være ønskelig; men det bør dog ved en saadan haves for Øje, at Forordningen af 18de Oktober 1811 ikke ligefrem er en kommunal Skattelov, men at de ved samme og senere Bestemmelser paabudne Afgifter ere begrundede i et privatretligt Forhold, idet de omspurgte Kjøbstadjorder besiddes ikke med fuldkommen, men med usfuldkommen Ejendomsret, og at det er af denne Grund, at der er paalagt disse Ejendomme Jordstyd eller Afgift til Kommunen som oprindeligt Ejere af samme; der bør derfor ved en mulig Omordning af disse Afgifter vises Barsomhed ligeoverfor Kommunen, der har et begrundet Krav paa af disse Jorder at nyde en Indtægt, der kommer Kommunens samtlige Skatteydere tilgode.

Naar Ministeriet nu ønsker Spørgsmaalet om en Revision af de gjældende Afgiftsbestemmelser taget under Overvejelse og derom at modtage Erklæringer fra samtlige Byraad, er Grunden dertil nærmest den, dels at Afgiften, saavidt skjønnes, paa flere Steder mulig er altfor høj, dels at den mulig kan ordnes paa en Maade, hvormed saavel Yderen som vedkommende Kommune kan være bedre tjent. Man kan saaledes ikke Andet end anse det for uheldigt at Afgiften, naar den overhovedet skal være stigende, indtil den har naaet et vist Maximum, ikke er stigende til Tidspunkter, som forud kunne beregnes, idet Afgiftens Forhøjelse indtræder ved Forandring af Ejere (hvad enten Forandringen hidrører fra Salg eller Dødsfald, jfr. Rancellisfrivelse af 10de December 1822), en Ulempe, som har ledet til, at man ved langvarige Lejemaal har søgt at undgaa Kjøb og Salg. Heller ikke kan det anses for en heldig Ordning, at Afgiften under visse Betingelser aldeles bortfalder, men under forandrede Betingelser igjen indtræder, nemlig naar Jorden fra udenbys Mands Eje gaar over i indenbys Mands Eje, og omvendt. En Omordning af de gjældende Bestemmelser maatte derfor efter Ministeriets Formening nærmest gaa ud paa, at Afgiften istedetfor at være trykkende i Forhold til Udbyttet af Ejendommen blev forholdsvis lempelig, samt derhos istedetfor stigende og springende blev fast og staaende,

hvorved tillige vilde bane Muligheden for en Afløsning af Afgiften.

En saadan Omordning vilde da blandt Andet medføre, at Afgiften efter Forordningen af 18de Oktober 1811 § 7, om end med et noget mindre Beløb, end nu er Tilfældet, maatte erlægges, hvad enten Jorden ved Afhændelse gif over i udenbys eller i indenbys Mand's Gje; Kommunerne kunne formentligt være vel tjente med istedetfor en større Afgift, som forsvinder, saalænge Jorden ejes af indenbys Mand, at erholde en mindre, men stadig Afgift; hvad de enkelte Ejere af saadanne Jorder angaar, maa det vel indrømmes, at disse, saafremt de kun ville sælge til indenbys Mænd, efter de nugældende Regler ved Salget mulig ville kunne udbringe Mere af deres Ejendomme end under den antydede nye Ordning, der saaledes kunde synes at gaa dem for nær; men paa den anden Side ville de under den nye Ordning i Tilfælde af, at Jorden sælges til udenbys Mand, muligen ved saadant Salg kunne udbringe Mere, end Tilfældet vilde være under den bestaaende Ordning.

§ Overensstemmelse med Foranstaaende har Ministeriet foreløbig tænkt sig, at en eventuel Lov om de her omhandlede Forhold navnlig maatte indeholde følgende Regler:

- a. § de Kjøbstæder, hvor Forordningen af 18de Oktbr. 1811 eller særlige for dem givne Bestemmelser, der ligesom nysnævnte Forordning medføre Stigning og Spring i Afgifterne, for Tiden ikke anvendes, bortfalde saavel de omspurgte Afgifter som den ved Ejerskifte paabudte Recognition.
- b. § de Kjøbstæder, hvor der ifølge gyldige Bestemmelser istedetfor stigende og springende Afgifter svares faste Afgifter, vedblive disse.
- c. § de Kjøbstæder, hvor Forordningen af 18de Oktbr. 1811 eller særlige for dem givne Bestemmelser, der ligesom bemeldte Forordning medføre Stigning og Spring i Afgifterne, anvendes, skulle de nuværende Ejere svare samme Afgift som hidtil. Ved første Ejerskifte og fremdeles forandres Afgiften til et bestemt aarligt Beløb, ens for inden- og udenbys Ejere, der for de ovenfor under Nr. 1 nævnte Jorders Vedkommende bliver dobbelt saa stort som for de ovenfor under Nr. 2 nævnte Jorders

Bedkommende, saasom henholdsvis til 4 og 2 Stjæpper Byg pr. Tønde Land geometrisk Maal, eller mulig til et noget større Beløb pr. Tønde Land boniteret Maal.

- d. Recognition ved Ejerliste vedbliver i de under b og c nævnte Tilfælde.
- e. Der indrømmes den enkelte Ejer Ret til at faa Afgiften afløst imod et passende Bederlag til Kommunen.

Forinden herefter Videre i denne Sag foretages, skulde man tjenstligst anmode Amtet om at indhente og med Sammes egne Ytringer hertil indsende Erklæringer fra samtlige Byraad i det Dem underlagte Amt angaaende den saaledes antybede Omordning. I Forbindelse hermed forventer Ministeriet tillige for hver Rigsstad især at modtage Oplysning, om og i saa Fald hvorledes og med hvilken Hjemmel Afgiften udredes, samt om Størrelsen af det samlede Beløb, som Afgiften har udgjort for Aaret 1872.

Til

Aarhus Byraad."

Byraadet vedtog at indhente Martubvalgets Erklæring og samtlig at henlede dets Opmærksomhed paa, at der foruden Lodden Nr. Nr. 69, som i sin Tid er solgt af Bager Fangel til Proprietær Ramsing paa Bestereng og hvoraf svares Afgift efter Forordningen af 18de Oktober 1811 § 7, formentlig er andre Lodder, hvoraf bemeldte Afgift vil være at svare. (Se Mødet den 2den Oktober.)

^{184/73.} Fra Viby Sogneraad var modtaget en Skrivelse af 13de August, hvori det anholder om, at eventuelle enkelte Kolerapatienter fra Frederiksbjerg maatte optages paa Amtets og Byens fælles Receptionslokale, og at der i Tilfælde af en Kolerapandemi paa Frederiksbjerg maa gives Syge samlestedsfra Udgang til det Koleralasaret, som af Byen maatte blive oprettet.

Byraadet vedtog at svare i Genhold til en fra Sundhedskommissionen indhentet Erklæring, at det er enigt i, at Kolerapatienter, som maatte komme tilrejsende til Frederiksbjerg eller ganske enkeltvis maatte forekomme der, optages paa Byens og Amtets fælles Receptionslokale, samt at man ikke vilde have Noget imod, at der gives Sogneraadet Udgang til, under en eventuel Kolerapandemi at faa Patienter fra Frederiksbjerg optagne i Byens Koleralasaret, forudsat at et saadant til den Tid, da Frederiksbjerg maatte have Brug derfor, for Byens egen Skyld faktisk er blevet indrettet, hvorhos Byraadet

endelig forbeholdt sig i Henhold til Sogneraadets Skrivelse at træffe nærmere Aftale med Hensyn til Betalingen.

^{186/73.} I Anledning af et Andragende fra Politibetjentene om Lønningsforhøjelse vedtog Byraadet at nedsætte et Udvalg til at tage Sagen under Behandling og nærmere at konferere med Politimesteren. Til Medlemmer af Udvalget valgtes Borgmesteren, Mørk og Høegh. (Se Mødet den 19de September.)

^{187/73.} Fra Sundhedskommissionen var modtaget en Skrivelse af 19de August, hvori den henleder Opmærksomheden paa Nødvendigheden af en Regulering og Ordning af Borrebæltens Løb fra Munkesport til Havet.

Byraadet vedtog at indhente Brolægningssubvalgets Erklæring og at anmode det om ved Stadsingeniørens Bistand at erhverve et Nivellement over Bæltløbet og derefter at fremkomme med nærmere Forslag.

Ådet den 28de August.

— Til Medlemmer af Sessjonen for 1873 valgtes Bæjs og Rjær.

^{19/73.} Fra Inspektionen for Frue Kirke var modtaget en Erklæring, hvorefter den ikke har Noget imod, at Frue Kirkeplads benyttes til Torv paa Vilkaar, at Pladsen brolægges og, forsaavidt dette sker med Hullesten, at der da lægges to Gangstier af ekvarerede Sten for Kirkegængere fra begge Kirkestræder til Kirkens Indgangsdør, at der ved Reguleringen af Vandløbet tages Hensyn til, at Kirken allerede lider af Fugtighed, at Kirken ved passende Indhegning befries for Besubling, og at Pladsens Renholdelse overtages af Byen.

Efter at Byraadet paany havde taget Spørgsmaalet om en Forlægning af Torvepladsen øst for Domkirken under Dvervejelse, vedtog det at forandre den i Bedtægten for Torve- og Markedshandel i Aarhus under 11te Juli 1872 i § 4 tagne Bestemmelse om, at Forhandling af Smør, Vg, Fjerkræ, Landmandens Husflidsprodukter o. L. skulde foregaa paa Pladsen øst for Domkirken, derhen, at bemeldte Handel for Fremtiden skal finde Sted paa Lille Torv og, saavidt fornødent, i de tilstødende Gader.

^{164/73.} Fra Amtet var modtaget en Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 20 August, hvori Samme begjærer nærmere Oplysninger om den af Byraadet med Krigsministeren indgaaede Dverenskomst angaaende Opførelse af Kaserner m. v.